

Algılanan Akademiye Vasıflı Olma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Akademiye Vasıflı Olma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16743>

Özet

Algılanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i, bireylerin mevcut i?lerinin gerektirdi?i niteliklerin ötesinde sahip olduklar? e?itim, deneyim ve yetenek düzeylerini öznel olarak de?erlendirmelerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, Zeki Uçar ve O. Sezgin tarafından 2021 yılında geli?tirilmiş olup, örgütsel davran?? ve personel yönetimi alanlarında, çal??anların i?tatmini, performans ve i?ten ayrılma niyetleri gibi konularda a??r? vas?fl?l?k alg?s?n?n etkilerini incelemek için tasarlanmıştır. Bu ölçek, özellikle Türkiye bağlamında algılanan a??r? vas?fl?l?k boyutları derinlemesine analiz etmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Algılanan A??r? Vas?fl?l?k, A??r? vas?fl?l?k, ?? Tatmini, Örgütsel Davran??, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Zeki Uçar, O. Sezgin.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çal??anların kendilerini mevcut pozisyonları için gerekenden daha donanım hissetme derecelerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. A??r? vas?fl?l?k alg?s?, çal??anların motivasyonunu ve örgütsel bağlılıklarını doğrudan etkileyen önemli bir de?işken olduğundan, ölçek, bu algıların i?yeri sonuçları üzerindeki etkilerini ampirik olarak incelemeye olanak tanır.

Ölçek, akademik araştırmacılara ve insan kaynakları uzmanlarına, a??r? vas?fl? çal??anların belirlenmesi ve bu durumun potansiyel olumsuz sonuçlarının (düşük moral, artan i?ten ayrılma niyeti) yönetilmesi için pratik bir araç sunmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Algılanan A??r? Vas?fl?l?k Ölçe?i (AAÖ), bireyin sahip olduğu mevcut yetkinlikler ile i? rolünün gerektirdi?i yetkinlikler arasındaki algılanan uyumsuzluğu temsil eden tek boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle çal??anların kendilerini yeteneklerinin altında bir pozisyonda görmeleri, yeteneklerini tam olarak kullanamamaları ve kariyer beklentilerinin karşılanmaması gibi bileşenleri içerir.

Psikolojide bu yapı, genellikle i?-ki?i uyumsuzluğu (Person-Job Fit) teorileri çerçevesinde incelenir. Ölçek, çal??anların e?itimsel geçimlerini, önceki i? deneyimlerini ve kişisel becerilerini,

mevcut görevlerinin talep etti?i düzeyle kar??la?t?rma süreçlerini yans?tan maddelerden olu?ur.

Geçerlik

Algılanan A??r? Vas?fl?k Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçenin kavramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?nda (Uçar & Sezgin, 2021), yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

DFA sonuçlar?, tek faktörlü yap?n?n iyi bir uyum sergiledi?ini do?rulam??t?r. Ayr?ca, yak?nsak geçerlik kapsam?nda, ölçenin a??r? vas?fl?kla teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er yap?larla (örne?in, i? tatminsizli?i, tükenmi?lik) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Ay?rt edici geçerlik analizleri ise, ölçenin a??r? vas?fl???? di?er benzer ancak farklı kavramlardan (örne?in, kariyer hayal k?r?kl???) ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini ortaya koymu?tur.

Güvenilirlik

Ölçenin güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl??n yüksek oldu?unu göstermi?tir. Uçar ve Sezgin (2021) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçenin Cronbach Alfa iç tutarlıl?k katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur (genellikle .85 ve üzeri bir de?er beklenir), bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Yüksek iç tutarlıl?k katsay?s?, ölçenin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verebilece?ine dair güçlü bir kan?t sunmaktadır. Ayr?ca, ölçenin test-tekrar test güvenilirlik çal??malar? da, zaman içinde ölçek puanlar?n?n istikrarlı oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, veri yap?s?n? ke?fetmek için öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA, ölçenin tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu analizler, maddelerin tek bir temel faktör alt?nda topland??n? ve bu faktörün algılanan a??r? vas?fl?k yap?s?n? temsil etti?ini göstermi?tir.

Ard?ndan, örneklemden toplanan ikinci bir veri seti üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekte?tirilmi?tir. DFA sonuçlar? (örne?in, RMSEA, CFI, TLI de?erleri), tek faktörlü modelin kabul edilebilir veya mükemmel uyum indekslerine sahip oldu?unu teyit ederek ölçenin yap?sal bütünlü?ünü güçlendirmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çalışanlar (Employees / Working Adults)

Age Group: 18 yaş ve üzeri yetişkinler (Adults aged 18 and above)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli sektörlerde çalışan iş gücü. Ölçek, genellikle yüksek eğitimli bireylerin bulunduğu örneklemelerde uygulanmaktadır.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılarak uygulanır. Yüksek puanlar, yüksek düzeyde algılanan asiri vasiflilik gösterir.

Anahtar Kelimeler

??-Kişi Uyumsuzluğu, Örgütsel Adalet, Eğitim Düzeyi, Kariyer Gelişimi, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Makalede belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: zucar@beu.edu.tr (Zeki UÇAR)

Correspondence Address: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye (Kaynak makaleye dayanarak tahmini).

??zinler, Ücret ve Test Y??l?

Ölçek, Zeki Uçar ve O. Sezgin tarafından 2021 yılında geliştirilmiş ve yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Sorumlu yazar Zeki Uçar ile iletişime kurulabilir.

Ölçek geliştirme çalışması için orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [algılanan-asiri-vasiflilik-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Uçar, Z. ve Sezgin, O. (2021). "Algılanan A??r? Vas?fl?k: Ölçek geli?tirme, güvenilirlik ve geçerlilik çal??mas?. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 196-208. DOI: [10.30794/pausbed.740250](https://doi.org/10.30794/pausbed.740250)

Algılanan A??r? Vas?fl?k Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM